

**aan
datum
betreft**

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
27 juli 2026
Consultatie Energiebesparingsleningen voor het midden- en
kleinbedrijf

Consultatiereactie

De Nederlandse Vereniging van Banken (NVB) steunt de ambitie om energiebesparing en verduurzaming in het mkb te versnellen van harte. Juist nu geopolitieke spanningen in het Midden-Oosten opnieuw laten zien hoe kwetsbaar ondernemers kunnen zijn voor schommelingen in energieprijzen en onzekerheid over olie- en gasaanvoer, is het belangrijker dan ooit om het mkb te helpen energieverbruik structureel te verlagen, kosten beter beheersbaar te maken en de weerbaarheid van ondernemingen te vergroten. Een effectieve aanpak vraagt om snelheid, schaal en doelmatigheid. Daarom is het van belang dat publieke middelen zo worden ingezet dat zij maximaal bijdragen aan investeringen die ondernemers daadwerkelijk in beweging brengen. Tegen die achtergrond vraagt de NVB om een scherpere onderbouwing van het specifieke financieringsknelpunt dat met de 'Energiebesparingslening voor het mkb' wordt opgelost en van de additionaliteit ten opzichte van bestaande bancaire, non-bancaire en publieke financieringsmogelijkheden. Dat voorkomt versnippering, beperkt marktverstoring en benut de expertise en infrastructuur die al beschikbaar zijn.

Aan de hand van onderstaande vragen gaan wij daar verder op in.

1. In hoeverre sluit deze regeling aan bij de doelgroep?

Doelgroep en financieringsknelpunt

De regeling sluit in opzet aan bij ondernemers die energiebesparende investeringen willen doen, maar het is nog onvoldoende duidelijk of zij ook aansluit bij ondernemers voor wie toegang tot financiering daadwerkelijk het knelpunt vormt. Om dat goed te kunnen beoordelen is meer inzicht nodig in de specifieke doelgroep en de aard en omvang van de financieringsvraag. Ook zal er kritisch gekeken moeten worden of deze publieke lening iets toevoegt aan het bestaande financieringslandschap.

Bestaande financieringsmogelijkheden en additionaliteit van de regeling

In het Invest-NL¹ rapport waarnaar wordt verwezen, wordt gesteld dat de beschikbaarheid van leningen met een beperkte hoofdsom beperkt is. Voor financieringen tot €250.000 is de afgelopen jaren juist sprake geweest van een sterke groei van zowel non-bancaire als bancaire aanbieders. Recente cijfers van DNB laten zien dat deze partijen in het vierde kwartaal van 2024 gezamenlijk meer dan €1,4 miljard aan financiering hebben verstrekt in één kwartaal aan het Nederlandse mkb in het segment tot €250.000². Daarnaast bestaan al verschillende publieke en private instrumenten voor verduurzamingsinvesteringen, waaronder BMKB-Groen, de Regeling Groenprojecten, de recent geïntroduceerde verduurzamingslening via Qredits, individuele regelingen van banken om verduurzaming te stimuleren en de

¹Invest-NL (2024) Eindrapport (fase 3) over het Energiebesparingsfonds voor het midden- en kleinbedrijf (mkb).

²DNB (2025) Uitvraag mkb-financiering: Uitvraag mkb-financiering.

reguliere financieringsinstrumenten. Tegen deze achtergrond is onvoldoende duidelijk welk aanvullend financieringsknelpunt met de voorgestelde regeling wordt opgelost. Dat geldt temeer nu het ministerie van Economische Zaken en Klimaat na publicatie van het Invest-NL-rapport ook een rentesubsidie aan Qredits heeft verstrekt om verduurzamingsleningen tegen een lagere rente aan te bieden. Omdat beide instrumenten zich richten op een vergelijkbare doelgroep en doelstelling, is van belang duidelijk te maken hoe zij naast elkaar functioneren en er geen sprake is van product kannibalisme.

Beperkt afwijking van reguliere kredietverlening

De voorgestelde publieke lening heeft kenmerken die vergelijkbaar zijn met reguliere kredietverlening. Er vindt een kredietbeoordeling plaats, de lening moet worden terugbetaald, er wordt een marktconforme rente in rekening gebracht en ondernemers dienen financiële informatie, offertes en plannen aan te leveren. Daarnaast wordt in bepaalde gevallen een borgstelling gevraagd. De NVB vraagt zich daarom af in hoeverre de regeling daadwerkelijk voorziet in een behoefte waarin bestaande financiers niet reeds kunnen voorzien.

Financiering is mogelijk niet het primaire knelpunt

Uit de onderzoeken waarop de regeling mede is gebaseerd, blijkt dat ondernemers naast financiering ook andere belemmeringen ervaren. Daarbij gaat het onder meer om beperkte kennis van energiebesparende maatregelen, onzekerheid over investeringsrendementen, niet sluitende *business case*, beperkte capaciteit en behoefte aan begeleiding bij het maken van investeringskeuzes. Dat roept de vraag op toegang tot financiering daadwerkelijk het primaire knelpunt vormt en of een lening op zichzelf voldoende aansluit bij de ondersteuningsbehoefte van ondernemers.

Als de beoogde meerwaarde van de regeling vooral is gelegen in lagere financieringslasten of ruimere voorwaarden om de business case haalbaarder te maken, ligt het voor de hand om te bezien of bestaande publieke instrumenten, renteondersteuning of vormen van risicodeling hetzelfde effect kunnen bereiken. Een aanpak via bestaande kanalen draagt bij aan een doelmatige inzet van publieke middelen, benut bestaande expertise en infrastructuur en voorkomt dat een nieuwe publieke kredietvoorziening wordt ingericht terwijl de aanvullende waarde daarvan nog onvoldoende is aangetoond.

Rol van banken

Banken zijn in 2024 in een late fase van het onderzoek geraadpleegd over hun mogelijke rol binnen het energiebesparingsfonds. In de voorgestelde opzet wordt de rol gereduceerd tot die van distributiekanaal. Dit sluit niet aan bij de primaire rol van banken als kredietverstrekkers die financieringen verstrekken vanuit de eigen balans en daarbij het kredietrisico dragen. Onder vraag 2 gaan wij in op de rol die banken kunnen spelen.

2. Wat zijn punten in de regeling die gewijzigd kunnen worden om de regeling effectiever te maken?

Maak gebruik van financieringskanalen

Aansluitend op het antwoord bij vraag 1 ligt het voor de hand om de regeling effectiever te maken door publieke middelen niet via een nieuwe afzonderlijke kredietvoorziening te laten lopen, maar via bestaande bancaire, non-bancaire en publieke financieringskanalen. Daarbij kan worden gedacht aan gerichte renteondersteuning, garantieregelingen of risicodeling, zodat de financieringslasten worden verlaagd of businesscases eerder sluitend worden zonder dat een parallelle uitvoeringsstructuur nodig is.

Deze benadering benut de expertise, klantrelaties, kredietprocessen en infrastructuur van partijen die al actief zijn in mkb-financiering. Dat is relevant omdat het verstrekken en beheren

van een kredietportefeuille specifieke systemen, risicobeoordeling en beheerprocessen vraagt. De NVB vraagt daarom aandacht voor de uitvoeringskeuze, zeker nu de regeling uitgaat van circa 4.000 financieringen en RVO momenteel op veel beperktere schaal financieringen verstrekt.

Combineer financiering met advies en ontzorgen

Als het doel is om energiebesparende investeringen daadwerkelijk te versnellen, is financiering alleen waarschijnlijk niet voldoende. Uit de onderliggende onderzoeken blijkt dat ondernemers ook ondersteuning nodig hebben bij het identificeren van maatregelen, het inschatten van rendementen, het opstellen van een sluitende *business case* en het maken van investeringskeuzes. De effectiviteit van de regeling kan daarom worden vergroot door financiering te combineren met advies, begeleiding en ontzorging.

Borg verantwoord kredietverstrekking

Financiering is niet in alle gevallen een passende oplossing. Een effectieve regeling moet ook waarborgen dat financiering verantwoord wordt verstrekt. Dat betekent dat bij iedere aanvraag zorgvuldig wordt gekeken naar de terugbetaalcapaciteit van de ondernemer, de beschikbare financiële buffers en de gevolgen van nieuwe verplichtingen voor de bestaande financieringsstructuur. Dit is des te belangrijker wanneer de publieke lening wordt gestapeld op bestaande schulden of andere financieringsvormen. Een opeenstapeling van schulden kan leiden tot een minder overzichtelijke financieringsstructuur en maakt het, wanneer financiële problemen ontstaan, complexer om tot een effectieve herstructurering te komen.

Om overkreditering te voorkomen, is transparantie richting bestaande financiers van belang. In algemene kredietvoorwaarden van banken is doorgaans opgenomen dat ondernemers aanvullende schulden tijdens de looptijd van een financiering moeten melden, zodat kan worden beoordeeld of dit gevolgen heeft voor het risicoprofiel van de klant en de bestaande financieringsafspraken. De regeling zou hiermee rekening moeten houden, bijvoorbeeld door ondernemers te wijzen op hun verantwoordelijkheid om voor het aangaan van een nieuwe financiering dit voor te leggen aan bestaande financiers. Nieuwe kredietverstrekking kan dus gevolg hebben voor de bestaande financieringsafspraken.

Tot slot

De NVB onderschrijft de doelstelling om energiebesparing en verduurzaming in het mkb te versnellen. Tegelijk vragen wij om een scherpere onderbouwing van het financieringsknelpunt dat met deze regeling wordt opgelost. Ook moet de meerwaarde ten opzichte van bestaande bancaire, non-bancaire en publieke financieringsmogelijkheden beter worden onderbouwd. Zolang die additionaliteit onvoldoende duidelijk is, ligt het voor de hand publieke middelen zoveel mogelijk via bestaande kanalen in te zetten, eventueel in combinatie met renteondersteuning, risicodeling, advies en ontzorging. Daarmee kunnen publieke middelen doelmatig worden ingezet, wordt versnippering voorkomen en blijft verantwoord kredietverstrekking geborgd. De NVB denkt graag mee over een effectieve inrichting en is vanzelfsprekend bereid deze reactie nader toe te lichten.